Talouden toteuma syyskuun lopun tilanteessa ja määrärahamuutokset talousarvioon

Kunnanhallitus 2.11.2026 § 110
5/02.02.02/2026

Valmistelija

Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Puh. 040 724 4603
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Syyskuun kirjanpito on valmistunut ja tuloslaskelma osoittaa 450.137 euron ylijäämää. Vastaavalla hetkellä vuosi sitten ylijäämän suuruus oli 686.420 euroa.

Toimintakate osoittaa -7,877 milj. euroa. Vastaavana ajankohtana vuosi sitten toimintakate oli -7,830 milj. euroa, toimintakate on heikentynyt 0,6 % edellisvuodesta.

Ns. tasaisen vauhdin mukaisesti talousarvion toteumaprosentti olisi 75 %. Ulkoisia toimintatuottoja on kertynyt 1.872.177 euroa, 71,6 % talousarviosta. Toimintakuluja on kertynyt 9.749.618 euroa, toteumaprosentti 72 %. Palkkojen ja palkkioiden toteuma on 77,5 % talousarviosta. Katetta palkkojen ylitykselle löytyy mm. toimintatuloihin kirjatuista hanketuista.

Syyskuun loppuun mennessä verotuloja on kertynyt 6.186.058 euroa. Kertymä on 198.491 euroa enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuosi sitten. Valtionosuuksia on kertynyt 2.980.795 euroa, 392.727 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana.

Vuosikate syyskuun lopussa 2026 on 1.291.803 (1.519.829 ed. vuonna) euroa ja poistojen jälkeen tilikauden tulos 450.137 euroa (686.420 ed. vuonna samaan aikaan).

Vuoden 2026 voidaan edelleen olettaa olevan tulokseltaan lievästi positiivinen. Lopulliseen tulokseen vaikuttaa meneillään oleva yhtiöittämisselvitys. Yhtiöitysselvityksen kohteena olevien asunto-osakkeiden tasearvot ovat noin 100.000 euroa korkeammat kuin markkina-arvot.

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan toimintakate (sis. ulkoiset ja sisäiset erät) on syyskuun lopussa ollut 63,4 % talousarviosta. Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan toimintakate on tätäkin parempi, 55,7 %. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toteuma on ollut 75,5 %. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on tulosalueen toimintakate. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisista tulosalueista useilla toteuma ylittää tasaisen vauhdin 75 %, mutta esim. vapaa-ajan palveluilla ja nuorisopalveluilla myöhemmin kertyvät maksutulot tai hanketuotot korjaavat tilanteen loppuvuoteen mennessä.

Sen sijaan perusopetuksen, lukion ja varhaiskasvatuksen tulosalueiden kohdalla on tarpeen tehdä talousarvioon muutos.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on käsitellyt talousarvioon esitettävät muutokset 27.10.2026.

Perusopetuksen ja lukion toimialan toimintakatteen toteuma on syyskuun lopussa 76,8 % talousarviosta. Ns. tasaisen vauhdin kaavamaisella

laskennalla ylitystä olisi syyskuun lopussa 87.225 euroa. Vuoden 2027 talousarviovalmistelun yhteydessä havaittiin virhe kuluvan vuoden palkkoihin liittyen siten, että niin perusopetuksen kuin lukion opettajien palkkoihin liittyviä ylituntikorvauksia ei ole huomioitu tulosalueiden henkilöstökulujen talousarviossa.

Perusopetuksen lisämäärärahatarve edellä kerrotusta virheestä johtuen henkilöstökuluihin on arvioitu olevan noin 82.800 euroa. Tulosalueiden valtuustoon nähden sitova taso on toimintakate, eli talousarviota suuremmilla toimintatuotoilla voidaan kattaa suurempia toimintakuluja. Perusopetuksen osalta toimintatuottoja voidaan lisätä talousarvioon 70.000 euroa, joten nettolisäystarve perusopetuksen henkilöstökuluihin on yhteensä 12.800 euroa.

Lukion tulosalueella edellä selostetusta virheestä johtuen lisämäärärahatarve henkilöstökuluihin on 87.600 euroa. Lukion tulosalueella vastaavaa tulolisäystä ei ole.

Perusopetuksen ja lukion määrärahalisäykset on johtoryhmässä käydyn keskustelun perusteella mahdollisuus kattaa kunnanhallituksen ja teknisen toimialan talousarviosta siirrettävällä määrärahalla. Siirto tulosalueelta toiselle vaatii valtuuston päätöksen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta toteuma syyskuun lopussa on 75,3 %. Toimintakulujen toteuma (sisäiset ja ulkoiset erät mukaan lukien) on 76,1 %. Palkkojen ja palkkioiden toteuma ylittää ns. tasaisen vauhdin toteumaprosentin ollessa 80 %. Ylitys johtuu määräaikaisten palkkojen ylityksestä. Määräaikaisten henkilöiden palkkakulut ovat syyskuun lopun tilanteessa 58.605 euroa yli talousarvioon varattujen palkkamenojen. Noin 20 % sivukulut lisättynä henkilöstökulut ylittävät talousarvioon varatun määrärahan yhteensä 70.000 euroa syyskuun lopun tilanteessa. Nettoylitys erilaisten korvausten (sv-korvaus yms.) jälkeen on 31.600 euroa. Loppuvuoden toiminta edellyttää määräaikaisen henkilöstön käyttämistä, joten lisäylitykseltä ei voida välttyä.

Varhaiskasvatuksen määrärahaylitystä paikkaa mm. 14.500 euroa talousarviota suuremmat toimintatuotot sekä erityisesti talousarviota merkittävästi arvioitua alempi sisäisten vuokrien laskutus, säästöarvio noin 26.500 euroa. Sisäisten vuokrien alempaa tasoa selittää se, että tekninen toimi on kyennyt hoitamaan varhaiskasvatuksen käytössä olevien tilojen kiinteistöhuollon talousarviota paremmin, yllättäviä menoeriä ei ole ollut. Lisäksi varhaiskasvatuksen leikkivälineisiin varattua määrärahaa säästyy noin 8.000 euroa. Myös varhaiskasvatuksen tulosalueelle kirjattava lasten kodinhoidontuki toteutuu arviolta noin 5.000 euroa talousarviota pienempänä.

Yhteensä varhaiskasvatuksen lisämäärärahatarve on arvioitu olevan 30.000 euroa. Perussyynä talousarvion ylitykseen on se, että tiloista johtuen varhaiskasvatuksen järjestäminen turvallisesti ja laadukkaasti ei ole mahdollista minimimiehityksellä. Lisäksi vuorohoito on ollut runsasta. Tilannetta henkilöstövajeessa on ratkottu osin vaihtuvilla lyhytaikaisilla sijaisilla, mutta loppuvuodeksi on päädytty palkkaamaan pidempiaikainen lisäresurssi. Vuodenvaihteen muutto Päiväkoti Savikumpuun aiheuttaa muutoksen varhaiskasvatuksen vuosilomasuunnitteluun ja tämän vuoksi henkilökunta pitää vuosilomia normaalia syksyä enemmän. Lisämäärärahan tarpeeseen vaikuttaa myös se, että vuodelle 2026 ei ollut epärealistisesti budjetoitu lainkaan sijaisten palkkoja.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tulosalueen lisämäärärahatarve voidaan kattaa pääosin toimialan sisältä siirrettävällä määrärahalla. Kulttuuritoimesta voidaan siirtää sieltä säästyvät henkilöstömenot 22.877 euroa ja loput 7.123 esitetään katettavaksi johtoryhmässä käydyn keskustelun perusteella hallintopalveluiden tai teknisen toimen tulosalueilta siirrettävällä määrärahalla. Määrärahasiirrot edellyttävät valtuuston päätöksen.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on päättänyt esittää edelleen kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle seuraavat määrärahamuutokset:

- Perusopetuksen tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 82.800 euroa ja tuloarviota korjataan ylöspäin 70.000 euroa.
- Lukion tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 87.600 euroa
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 30.000 euroa
- Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosalueelta vähennetään henkilöstökuluja 21.200 euroa ja muita kuluja 3.800.

Lisäksi viimeisimmän verotuloennusteen mukaisesti esitetään verotulojen talousarvioon yhteensä 37.000 euron vähennystä. Valtionosuuksiin esitetään 13.000 euron vähennystä.

Edellä selostettujen määrärahalisäysten tai tuloarvioiden vähennysten katteeksi esitetään määrärahasiirtoja kunnanhallituksen ja teknisen lautakunnan alaisesta toiminnasta. Tarkempi tili- ja kustannuspaikkaerittely kaikista määrärahamuutoksista on liitteessä.

Kaikkien määrärahamuutosten nettovaikutus kunnan kuluvan vuoden tuloslaskelmaan on +/- nolla.

Kunnanvaltuusto on 17.11.2025 §57 päättänyt perustaa osakeyhtiömuotoisen Savitaipaleen Kiinteistöt Oy:n ja sijoittaa pääomana 200.000 euroa tätä varten. Yhtiön perustaminen ja pääoman maksaminen on tapahtunut kuluvan vuoden puolella. Tätä sijoitusta ei ole huomioitu kuluvan vuoden talousarviossa. Tältä osin talousarvion investointiosaan esitetään talousarviomuutosta Y01 Osakkeet ja osuudet tilille 1202 tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee talouden toteuman tiedokseen. Lisäksi kunnanhallitus esittää, että valtuusto merkitsee talouden toteuman syyskuun lopun tilanteessa tiedokseen ja hyväksyy seuraavat talousarviomuutokset (tarkempi erittely liitteessä):

- Perusopetuksen tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 82.800 euroa ja tuloarviota korjataan ylöspäin 70.000 euroa.
- Lukion tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 87.600 euroa.
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tulosalueelle lisätään henkilöstökuluja 30.000 euroa.
- Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosalueelta vähennetään henkilöstökuluja 21.200 euroa ja muita kuluja 3.800.
- Kunnanhallituksen alaisesta toiminnasta vähennetään talousarvioon varattuja kuluja yhteensä 70.400 euroa.
- Teknisen lautakunnan alaisesta toiminnasta vähennetään talousarvioon varattuja kuluja yhteensä 85.000 euroa.
- Verotulojen talousarviota vähennetään yhteensä 37.000 euroa.

- Valtionosuuksien talousarviota vähennetään yhteensä 13.000 euroa.

Lisäksi investointiosan talousarviomenoihin lisätään 200.000 euroa Y01 Osakkeet ja osuudet tilille 1202 tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet jo toteutuneen Savitaipaleen Kiinteistöt Oy pääoman sijoitusta varten.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.